

Postup pri zrušovaní / transformácii niektorých príspevkových organizácií a rozpočtových organizácií v pôsobnosti Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR

Materiál vznikol z iniciatívy politickej strany Sloboda a Solidarita.

Advokátska kancelária GARANT PARTNER legal s.r.o.

August 2017

Postup pri zrušovaní / transformácii niektorých príspevkových organizácií a rozpočtových organizácií v pôsobnosti Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR

Použité všeobecne záväzné právne predpisy a iné dokumenty:

- Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov
- Metodické usmernenie Ministerstva financií a Štátnej pokladnice k postupu pri aplikácii § 21 zákona č. 523/2004 Z. z.
- Zákon č. 172/2005 Z. z. o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja (ďalej len „zákon č. 172/2005 Z. z.“)
- Zákon č. 116/2003 Z. z. , ktorým sa zriaďuje Slovenský historický ústav v Ríme (ďalej len „zákon č. 116/2003 Z. z.“)
- Zákon č. 126/2015 Z. z. o knižniciach a o zmene a doplnení zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 126/2015 Z.z.“)

Poznámka:

1. Pri zrušovaní príspevkových organizácií (ďalej len „PO“) a rozpočtových organizácií (ďalej len „RO“) je potrebné splniť si okrem iného aj povinnosti v oblasti týkajúcej sa účtovníctva a výkazníctva. V tejto analýze sa týmto oblastiam nevenujeme a odkazujeme na Metodické usmernenie Ministerstva financií, v ktorom je podrobne upravený postup, ktorý je potrebné dodržať a ktoré tvorí Prílohu č. 1 k tomuto materiálu.
2. V tejto časti analýzy sa venujeme špecifickým postupom pri transformácii konkrétnych RO/PO. Pokiaľ ide o niektoré všeobecné povinnosti, vzťahujúce sa k všetkým formám transformácie, ako napr. zabezpečenie prechodu práva povinností z pracovnoprávných vzťahov zamestnancov zrušovaných organizácií, odkazujeme na prvú časť analýzy.

Kto zrušuje PO a RO:

- Zriaďovateľ, t. j. v tomto prípade Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (ďalej len „MŠVVaŠ“)

V zmysle § 21 ods. 5 písm. b) zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rozpočtových pravidlách VS“) RO alebo PO možno zriadiť aj rozhodnutím zriaďovateľa, ktorým je ústredný orgán štátnej správy, ak osobitný predpis neustanovuje inak, obec alebo vyšší územný celok.

V zmysle § 21 ods. 11 Zákona o rozpočtových pravidlách VS **RO alebo PO zriadené rozhodnutím zriaďovateľa podľa odseku 5 písm. b) možno zrušiť, meniť ich podriadenosť alebo spôsob financovania z rozpočtovej organizácie na príspevkovú organizáciu alebo naopak výlučne len rozhodnutím zriaďovateľa.**

Kedy sa zrušujú PO a RO:

Sú dve možnosti:

- a. od prvého dňa nasledujúceho rozpočtového roka
- b. v odôvodnených prípadoch v inom termíne – počas rozpočtového roka.

Je žiaduce a zároveň sa predpokladá, že RO a PO budú zrušené rozhodnutím zriaďovateľa **prioritne spôsobom k prvému dňu nasledujúceho rozpočtového roka**. Takýto stav vylučuje neprehľadnosť vo vzťahu k čiastkovému čerpaniu rozpočtu, prechodu rozpočtovaných príjmov a výdavkov na právneho nástupcu a zároveň eliminuje možnosť vzniku nezrovnalostí z hľadiska účtovníctva a výkazníctva.

Zriaďovateľ musí predvídať skutočnosť, že dôjde k zrušeniu RO/PO, následne ju premietnuť do návrhu rozpočtu na nasledujúci rozpočtový rok a takto zabezpečiť finančné prostriedky na vykrytie nákladov nástupníckej organizácie z titulu plnenia činností a funkcií pôvodne v pôsobnosti zrušenej organizácie.

Postup krokov pri zlúčení alebo zrušení PO a RO:

1. Súhlas Ministerstva financií Slovenskej republiky

Pri zrušení organizácie ku prvému dňu nasledujúceho rozpočtového roka sa vyžaduje predchádzajúci písomný súhlas Ministerstva financií Slovenskej republiky (ďalej len „MF“) – sekcie rozpočtovej politiky.

Pri zrušení organizácie v priebehu rozpočtového roka sa vyžaduje súhlas ministra financií.

2. Rozhodnutie MŠVVaŠ

MŠVVaŠ následne vydá rozhodnutie o zrušení RO/PO, ktoré podľa § 21 ods. 13 zákona obsahuje:

- a. termín zrušenia organizácie
- b. vecné a finančné vymedzenie majetku vrátane súvisiacich práv a záväzkov, ktoré prechádzajú na právneho nástupcu.

I keď to priamo zo znenia Zákona o rozpočtových pravidlách VS nevyplýva, zároveň zriaďovateľ musí podľa nášho názoru ustanoviť zároveň právneho nástupcu zrušovanej organizácie, ktorým môže byť len rozpočtová alebo príspevková organizácia.

3. Následné oznámenie MF

Podľa § 21 ods. 14 zákona MŠVVaŠ je povinné oznámiť MF do siedmich dní zrušenie, zmenu podriadenosti alebo spôsobu financovania RO alebo PO.

4. Zmena zriaďovacej listiny nástupníckej organizácie.

Z § 21 ods. 11 Zákona o rozpočtových pravidlách VS vyplýva, že pri zmene podriadenosti a zmene spôsobu financovania je zriaďovateľ povinný zmeniť zriaďovaciu listinu PO alebo RO. Pokiaľ však dochádza k zrušeniu PO/RO s právnym nástupcom, takáto povinnosť ustanovená nie je.

Na druhej strane však v zmysle § 21 ods. 9 písm. e) Zákona o rozpočtových pravidlách VS je povinnou náležitosťou zriaďovacej listiny vymedzenie predmetu činnosti RO/PO. Pokiaľ v dôsledku právneho nástupníctva sú RO/PO zverené nové úlohy a dochádza k rozširovaniu predmetu jej činnosti, potom v prípade, že by nebola adekvátne upravená zriaďovacia listina, medzi znením zriaďovacej listiny a skutočnosťou by bol rozpor, resp. zriaďovacia listina by neodrážala skutočný predmet činnosti RO/PO.

Zaužívanou praxou preto je úprava zriaďovacej listiny pri zmene predmetu činnosti. Ak by však nové úlohy, ktoré na nástupnícku organizáciu prechádzali, spadali do rámca už existujúceho predmetu činnosti, zmena zriaďovacej listiny nie je podľa nášho názoru potrebná.

5. Prechod práv a povinností z pracovnoprávnych vzťahov

Podľa § 27 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v platnom znení (ďalej len „Zákonník práce“) ak zanikne zamestnávateľ, ktorý má právneho nástupcu, prechádzajú práva a povinnosti z pracovnoprávnych vzťahov na tohto nástupcu, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

V súvislosti so zabezpečením kontinuity pracovnoprávnych vzťahov zamestnancov je potrebné si v dostatočnom predstihu splniť informačnú povinnosť podľa § 29 Zákonníka práce o všetkých okolnostiach prechodu (túto povinnosť má aj právny nástupca, preberajúci zamestnávateľ), ako aj vyhotoviť dodatky k pracovným zmluvám, ktorých predmetom bude zmena v subjekte zamestnávateľa. Ak by malo dôjsť v dôsledku zrušenia organizácie k výpovediam zamestnancov, je takisto potrebné ich dať včas s ohľadom na plynutie výpovedných dôb.

6. Prechod majetku

Jednou z podstatných náležitostí zrušenia RO/PO s právnym nástupcom je aj vecné a finančné vymedzenie majetku a súvisiacich práva záväzkov, ktoré prechádzajú na právneho nástupcu. Pri zrušení RO/PO s právnym nástupcom ide v zásade o tzv. generálnu sukcesiu, teda nástupnícka organizácia vstupuje do všetkých práv a povinností zrušovanej organizácie a preberá majetok, ktorý je vymedzený rozhodnutím zriaďovateľa o zrušení RO/PO.

Akékoľvek nakladanie s majetkom zrušovanej organizácie je potrebné vykonávať v súlade so zákonom č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v platnom znení (nakladanie s prebytočným majetkom, prevod vlastníctva a pod.).